

ՅՈՒԵԼԻԱՆԱԿԱԾՆ ՏՕՆԵՐԸ ԹԻՖ- ԼԻՍՈՒՄ

Հայ գրի և տպագրութեան յաբելեանական տօները Թիֆլիզում անցան սառը. ժողովրդական լայն մասսաների մէջ չէր նկատւում ոչ մի ոգեսրութիւն, այլ ամեն ինչ կրում էր կամ ծիսական կամ պաշտօնական կերպարանք. ոչ Աշոտ եպիսկոպոսի ու Բենիկ վարդապետի եկեղեցում արած քարոզները և ոչ էլ Մեսրոպ եպիսկոպոսի ջերմ ու զգացւած ճառերը չտաքացրին ժողովրդի սառած սրտերը. նոյնը նկատելի էր «Սահակ-Մեսրոպի» ներկայացմանը թատրոնում աշակերտութեան համար և ժողովարանում, ուր դասախոսում էին Ն. Աղբալեան, Դ. Իվելիսի և Ա. Լիսիցեան:

Ժողովուրդ շատ կար թափորի յետից. մանավանդ Վանքի բակում, առկայն ոչ կեցցէներ և ոչ էլ ոգեսրութեան ժողովրդական այլ ցոյցեր տեղի չունեցան. Վանքից Ներսիսեան Դպրոց գնացող մեծ թափորը աւելի նման էր յուղարկաւորութեան թափորի, քան ազգային մեծ տօնի. ոչ զուսնա կար, ոչ աշուղների նւազածութիւն.

Պաշտօնական տօնակատարութիւնը Ներսիսեան դպրոցում լցրել էր մեծ դահլիճը պետական բարձր պաշտօնականութիւնը և թէ Հայ հասարակութեան ընտրեալ հրաւիրեալներով, այն ինչ դպրոցի բակում, ուր հաւաքւած էր մեծ բազմութիւն; Ժողովուրդը չզիտէր ինչ անել և ժամերով զննում էր աւտօնորիլները և եկող հիւրերին, ոչ մի դասախոսութիւն, ոչ մի բացատրական զրոյց այնտեղ ժողովրդի համար չեղաւ:

Ծնորչիւ պլ. Ա. Լիսիցեանի չափ ու սահմանն անցած երկար ճառի, Ներսիսեան դպրոցի հանդէսը աւարտւեց ժամը 5-ից շատ անց. Պաշտօնական շնորհաւորութիւններ, սովորական դարձած դարձւածքներով, եղան մեծ թւով թէ օտարներից և թէ հասարակական մի շարք հիմնարկութիւնների կողմից:

Եւ այսպէս, եջմիածինն իր գործելակերպով ազգային ամբողջ տօնակատարութեան վրայ դրել էր եր սառը պաշտօնական և ծիսական կնիքը: Այս բանը շեշտւելու է առանձնապէս ի զեկագարութիւն ապագայ տօների և ի իշտատկ Հայ պատմագրութեան: